

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Hivatalos Tudósítás.

A' szolnoki győzelem még annál is fényesebbnek bizonyodik, mint első alkalommal közöltük.

Az ellenségnek szokása győzelmet szinlelni 's Te Deumokkal vakítani a' népet olly csaták után, mellyekben vagy megveretett, vagy legalább meg nem nyert.

Mi ezen ámitó rendszert utánozni szégyenlők 's ez alkalommal is inkább kevesebbet mondánk, de igazat; most azonban hiteles kútfő után következőleg kell tudósításunkat pótolnunk:

A' derék Damianich tábornok Szolnokról martius 6-káról következőleg tudosit:

„Hazafias tisztelettel van szerencsém a' honvédelmi bizottmánynak jelenteni hogy tegnap Szolnokot elfoglaltam 's az ellenséget vad megfutamlásra kényszeríttem. A' megrémült ellenség szaladásában sok hadi szerelvényeket, sőt a' 2-ik vasas ezred pénztárát is visszahagyta. Négy száznál több fogoly, e' közt törzs és főtisztek, tizenegy darab 6 és 12 fontos ágyuk, 20 darab löszer és társzekerek nevezetes mennyiségű löszerek, fegyverek, 's a' fenn említett pénztárban mintegy 7000 ezüst forintok birtokunkba jutottak. Az ágyuk és társzekerek lovastól foglaltattak el, mellyeknek száma 100 darabra megyen.“ Damianich tábornok.

A' vitéz tábornok ezen tudósítását becses ajándokul egy pár elfogott ellenséges zászlók szalagjainak, közöttük a' Ferencz József könnyű lovas ezred zászló szalagának a' bizottmányhoz beküldésével kíséri. Viszont a' magukat kitüntetett egyes bajnokok 's egész zászlóaljok neveinek hivatalos felterjesztésére utasított, miszerént a' nemzet megmutathassa hogy hős védjei iránt hálásnak lenni legszentebb kötelességének ismeri.

Debreczen, mart. 7-kén 1849.

A' honv. bizottm. elnöke
Kossuth Lajos.

A' 7-dik hadsereg parancsnokságától Szegedről mart. 6. következő jelentés küldetett be a' honvédelmi bizottmányhoz.

Több ideje, hogy a' rácz rabló csorda Szabadkánál összegyűlt, Bajmok, Vadkert, Topolya és Bajsa falvakban. Pusztíták a' vidéket, mi végett több előrsi csaták vívattak, mellyek Tóth őrnagy akkori brigade-parancsnok vezénylete alatt mindég a' mi részünkre voltak kedvezők 's a' rablók visszaveretésével fejeztettek be.

Már 4-kén estve megtámadtattak a' szabadkai előrsök 2000 ember és 8 ágyuval — a' szabadkai őrizet azonban visszaverte az ellent. 5-ikén ujra nagy erővel támadott az ellen, 's azért Gaal alezredes Földváry őrnagyot 4 ágyuval és 8 századdal 's 1 osztály lovas nemzetőrrel Pacsér felől az ellent megtámadni kiküldötte.

Egy része a' horgosi őrizetnek Bene alezredes vezénylete alatt az ellenségnek jobb oldala felé működött 's a' centrum egyenesen Bajmoknak — az ellenségnek épen elébe — tartott. Erős harc után seregeink vitézségének végre sikerült az ellent tökéletesen megszalasztani, 150 halott hátrahagyásával futott rendetlenül — vitézeink szuronyt szegezve vettek el tőle 3 ágyut — egyik 18, másik 6 's a' harmadik 3 fontos — és 3 munitios szekeret tele munitioval, egy 18 fontos munitióval terbelt szekerek gránát által légbe röpítettett, sok lovai megsebesítették és egészen Bajmokig kergettetett.

Örömmel jelentetik: hogy a' Nemegyei-féle rendetlen sereg, melly a' főparancsnok által egy honvéd zászlóaljja alakított, mostani derék vezérük Bach százados alatt a' Zomborban vallott kudarczot derekasan lemosta magáról.

Fájdalommal kell említenünk, hogy jeles tűzér parancsnokunk Paganini egyik lábát elveszté.

A' részletes tudósítás következni fog. Végre nem lehet az egész seregnek — dicső viseletét és vitézségét Gaal alezredes jó vezénylete alatt említetlen hagyni.

Köszönet nyilvánítás a' helybeli

ev.ref., rom.kath., luth. és unitaria egyházme gyékhez. Magyarhonunk 's nemzetiségünk jelenlegi véstteljes perczeiben, midőn minden buzgó hazafi, karjait védelemre emelni csoportonként tódul 's fegyvert ragadni kész, — a' tisztelt egyházme gyék is, a' hon és szabadság érzetétől áthatva, szentesített törvényeink által kivívott szabadságunk letiprására, sőt nemzetünk kiirtására öldöklő fegyvereket villogtató elleneink legyőzése végett ágyunk öntésére, az első, az úgy nevezett Rákóczi 16 mázsát, és egy más 9 mázsát, a' második egy 30 mázsát, és egy más 2 mázsát, a' harmadik egy 7 mázsát, a' negyedik pedig egy 3 's egy 1 mázsát nyomó harangjaikat, a' hon oltárára rendelkezésem alá felajánlani sziveskedtek. A' tisztelt egyházme gyéknek a' haza megmentésében ekép tanusított készségéből származott ajándokát örömmel veszem. Ki a' hazának illy súlyos állapotában áldozik, azt derültebb időkeis magasztos öntudata nagygyá emeli. — Fogadják a' tisztelt egyházme gyék, e' kitüntetett buzgó hazafiságért, a' haza nevében ezeunel nyilvánított forró köszönetemet, annál is inkább, mint-hogy ez például fog szolgálhatni az egész erdélyi kerületnek. Kolozsvártt, mártius 11-kén 1849.

Az egyesült Magyar és Erdélyország teljhatalmu országos biztosa.

Csány László.

SZOMORU JELENTÉS. Méjj megilletődéssel, és polgári őszinte fájdalommal jelentem ASZTALOS PÁL országos képviselőnek, kormánybiztosnak, a' legbuzgóbb, és szeplőtlenebb jellemű tevékeny hazafinak egyikének erayedellen munkatársomnak, őszintén szeretett barátomnak folyó hó 11. napján délutáni 5 1/2 órakor súlyos országos gondjaink közepette, 33 éves korában távol kedves családjától, élete legférfiasabb korszakában, midőn a' hazának szentelt tiszta eszére, férfias erős karjaira, még oly sok szükségünk vala, 9 napig tartott agylob miatti kimultat.

Teste a' gr. Banú örök-ök nagypiaczi házá-
tól egy felette tartando könyörgés után, f. hó 13án délutáni 4 órakor fog elhelyeztetni a' kolozsvári köztemetőbe.

Polgártársak! kevés férfja van Magyarhonnak, ki inkább kiérdemelte volna életében a' polgári tiszteletet, halála után a' Hon' könnyűit.

Felhivlak azért adjuk át meghült testét a' hideg földnek polgári égető fájdalomnak könnyűi között-

Kolozsváratt, marczius hó 11 napján 1849-ben.

CSÁNY LÁSZLÓ

orsz. teljhatalmu biztos.

Nem hivatalos rész.

Árulás. Folyóiratsink majd mindenik ha-

sábján e' szóval találkozunk: árulás. Hadsereginktől jött hivatalos tudósítások egyre így hangzanak: ez 's ez várat, ez 's ez csatát a' leggaládabb árulás következtében elvesztettük. 'S e' panasz 's e' fel-felajdulás szabadság harcunk kezdete óta mind e' pillanatig tart 's ügyünk ha vész e' miatt kell vesznie.

A' nép már minden felé zajong; a' katonaság békétlenkedik. Egy haragos felhőtortlat látszik emelkedni, mellyben a' bukásra vezetett nemzet bosszuvillámái szökdellemek 's én nem vetek belé néhány napot 's e' fölleg leontja rémes villámai. A' nép rettentő karjaival fel fog lépni 's összetépi mindazokat, kiktől magát félrevezetetni hiszi.

Hogy e' rettenetes dolog el ne következék, a' kormánynak kell erélyesen megelőzni; mit az által tehet, ha az országosan hozott véstörvényeket az illetőkre személy válogatás nélkül alkalmazza. Ismét mondom személy válogatás nélkül!.

Nem elég, hogy valaki nyiltan nem tűnik fel árulónak; ki a' dolgok élén állva egész lélekkel a' szabadság ügyének haladást eszközölni nem akar, az egy büntetést érdemel az árulóval; mert zsibbadni hagyván a' dolgokat, kiszámítottan eszközölte a' bukást. Azon térparancsnokok, kik a' hadi löszerek elszállítását késleltetik 's e' miatt az ütközet elvész 's azon megyei tisztek, kik a' szállító szekerek kiállítását halasztgatják, a' legnyiltabb árulókkal egy sorba tartoznak. Hejh pedig hányszor nem történt meg ez!

„Tisztára kell mosnunk magunkat a' táborig és megyei életben: különben hiába áldozzuk oda vagyónunkat 's vérünket, mert az ördög kárörömmel tapsol fel bukásunkon!“ Hány hadi tiszt nincs sergeink közt, ki már belépésekor azon gondolatot ápolá, hogy ügyünket a' kenyértörésen elbuktassa 's a' sok tanult ifju, kiket a' hazafiság szent lángja ragadt zászlóink alá többnyire közlegénykedik. A' 11-ik zászlóalj Erdély ifjuságának lelkéből alakult. Menynyi derék tiszt telt volna ki ezekből. De a' pipere-asztalnál nőtt urficskak 's más álcélu tolakodók lelkesebbjeinket kiszoríták..

Le minden üress előnnyel! Le minden álhó-
dolással! Erély 's szabadság iránti melegérzer, e' legyen a' jelszó hadi tiszteink kinevezésében. Az osztrák szolgálatban volt tisztek pedig 's azok, kiktől alapos gyanu van, hogy a' demócrát elvektől idegenkednek, szólitassanak fel, hogy inkább önként távozzanak, mert jaj lesz nekik ha ügyünket elárulják. Azonban, ha elbukunk késő a' bosszuállás. Meg kell előzni, hogy el ne bukassunk. A' nép már e' végett nyitogatja szemeit, már ajkaiba harap, már karjai mozognak. Esméljen fel a' kormány, nehogy a' nép haragja kitörjön 's az elégtételt kezeibe ragadja. Ez iszonyu dolgokat idézne elő. Már pedig a' nép közel áll

e' ponthoz. Tudja, hogy ereje mindenható; de fortélyos hálózat van közibe vetve, mellynél fogva bizonyos győzelmei álnokul meghiusittatnak. Tudja, hogy azon sarkpontokon, hol a' sikernek meg kell fordulnia, nem egy helyt árulók lappanganak. „Nem szabad köztünk több árulásnak lenni,“ fenyegetve halljuk kimondatni itt és ott 's minden lépten ezen szavakat: „összszetépjük a' rejtélyes aristocratákat ök ássák titkon sirunkat!.....“ Így beszél a' nép.

Kormány ne engedd ki a' gyepőt kezeidből, mert a' nép ártatlanokat is eltapod dühében!....

Medgyes Lajos.

Kolozsvár, mart. 11. A' napokban egy szörnyű botrányos cselekedet vitetett véghez, mellynek okát, ki a' körülményeket ismeri, tulajdonkép nem az azt megtevőkben, anynyival kevésbé a' méltatlansággal illetetben keresendi, sőt inkább az ármány és irigység aljas clubja fondorkodásának tartandja.

Magyar hölgyeink egyik disze, a' ritka kegyességű Radák Istvánnó, tulajdon gyermekei, magyar hadfiaink által vendégi jog- 's szerénység - ellenes méltatlansággal illetetett. Gyakran illetetik méltatlansággal a' jó kegyes és honfi lelkesedésű, míg az áruló, a' hitvány fentartott fővel szabadon jár. Azonban nagyon csalakoznak ezek, ha azt hiszk, hogy a' valódi honfit és hon-leányt az eféle kiszámított méltatlansággal hitében, elveiben megtántorithatnak. Könnyebb a' napot utjában megállítani, mint a' tiszta meggyőződést és honszerelmet az igaz magyarból kitörölni.

Mi hiszszük, hogy a' kiválólagos erényekkel ékeskedő Radák Istvánnót, az eféle méltatlanságok — ha pillanatnyira fájdalmas érzetűek is — csak edzik állhatatos fetételeiben; hiszszük, hogy az efélékből mind jobban jobban megismerendi irigyei 's rágalmazói aljas csoportját; és végül hiszszük, hogy a' törvényes elégtételnél sokkal nagyobb 's méltóbb elégtételt nyerend annak tudásában, hogy ezen méltatlansággal éppen azért illetetett, mert hazájának bü, kész és tántorithatlan leánya volt.

Radák Istvánnó egy oly ritka csillag egünkön, kit tisztelni becsülni kell, kit csak gondolatban is megsérteni bün. Kolozsvár y.

A' **Maramaros-Borzai** táborból **Szacsalról**. Febr. 20. Örvendetes hirt vidékünk-ről nem írhatok, bebizonyult az, miszerint a' szomszédos Erdély mostoha fiai — a' sztrimbai, telcsi, naszódi olahok — ellenünk az ellenségeskedést tetlegesen újra kezdték.

Ugyanis miután azon hír kezdé szállongani, hogy Urbán Bukovinából beütvén 200 Sándorgyalogot 's néhány huszárjainkat elfogott, Szacsalon, az erdélyországi ut torkában táborozó ugoesai n.

őr seregnek Utassi parancsnok meghagyta a' Sztrimbaig is folytatandó vizsgálódást 's hir puhatólást: mire folyó hó 17-ikén 12 legényt magam mellé vevén és a' 3 órai távolságra eső erdélyi határig menvén, az előkészületet megtettem 's visszafordultam éjre — senkit a' zordon hegyeken — egy sztrimbai széna vivő emberen kívül nem találván.

Másnap reggel fiatal és tüzes, de illy dolgokban még tapasztalatlan kapitányunk akará magára vállalni az expeditiot; de én el nem hagyván magába és 50 puskás legényt ki választva, két napi eleséggel ellátva több hegyeken keresztül áthágtuk az erdélyi határt 's leereszkedtünk a' fenyves sztrimbai völgybe, mellynek elein mindjárt roppant levágott fenyő fákkal elzárva találtuk a' mintegy 8 ölnyi széles völgyet, melly bevágást megnyitva és egy gyáva juhászon kívül senkit se találva — kit magunkkal vittünk, tovább húzódtunk, a' mint egy 800 ölnyi távolságra eső — 's szabolicsiak előtt ismeretes Gura-repezi borzasztó setét keskeny völgy torkolatjához értünk.

Mig azonban ezen helyet elértük volna, — mivel a' nagy hó miatt oldalgókat ki nem küldhetünk, minden uj nyomot szorossan megvizsgáltam előcsapatommal, és midőn egy füstölgő tanyát észrevettem, honnan a' juhász lehozására 3 legényt felküldöttem, kik hirül hozák, hogy onnan mintegy 8 — 10 fegyveres ember a' fenyvesbe bevonult, mi alatt egy más megszaladt puskást n. őreink elfogni törekedtek, de ki a' sűrűbe vonván magát, megszabadult.

Itt veszedelmes állásunk nyíltan volt, de e' mellett mindig haladtunk míg a' második bevágást — a' valóban borzadást okozó setét és két hegyek közzé szorult keskeny völgybe megpillantottuk, hol mintegy 30 ember részint favágással, részint — jöttünket észrevéve puska töltéssel foglalkozkodtak, de közülök — ök is megijedve talán, míg a' juhász tanyán levőkkel nem egyesültek, nem lőtt senki.

Ekkor már kapitányunk is az előcsapatnál levén 12 legényt az ellenség felé arczoztat 's lövésre készen tartott 's engemet hátra küld a' már visszafelé futó hátulsó csapathoz, kiket is feltartoztatván, kapitányomnak üzenek, hogy csendeszen nyomuljunk hátra, minthogy már az ölta az első barricada elfoglalva levén, két tűz közzé szorulhatunk, így a' hátrálást megkezdvén a' lövések minden oldalról elkezdődtek, mit mi — tudván puszkánk rosszhaságát, még most nem visszazonoztunk: — ezt az ellenség mire vélni nem tudván, igen közel járni nem mert 's így valóba remegve az első bevágásnál megámadástól embereink lépésnyi távolságban húzódtak a' fenyvesből ki felé.

Alig érének azonban az első vagáshoz, midőn a' már hátulról gyérülő lövések közt — itt füttyen-

tések 's kurjongatások adák hirül a' sztrimbai oláhoknak jöttünk; de mielőtt ők összszegyültek volna, mi már a' fenyves-erdőből kihuzódva, a' kopasz, de igen nagy hóval beesett hegyeket másztuk, olly sebes lépéssel, mit ellenfelünk sebes futásnak is keresztelhetne. Már ezen hegy oldalán, 's más dombok oldalán az az alatt összszegyült oldalt jövő mintegy 20 puskás, olly jó állást vett, hogy minket egyenként czélba vehetett 's különösen kiáltották egymásnak oláhul, hogy a' tiszteket lödd, — és ez volt az utolsó csata, a' hol az ellenfél bámulatos meszszezhordó puska lövéseit, a' mi rossz fegyverünk akárki által csak felire szállított töltéseivel, csak ritkán visszazonoztak, fele sem sülvén el puskánknak.

A' völgyben számba vevén embereinket — közülünk kettő mai napig is oda van élve, vagy halva, — nem tudni, több kalapátlövetett. Négy puska, két dupla pisztoly 's több tarisznya eleség hibázik. Az ellenfél részéről egy ember elesett, de a' tért ők tarták meg.

Éjre mindnyájan a' szomszédos Szelistyére húzódtunk; de a' szerencsétlenség itt is követett, midőn egy n. örünk véletlenségből egy lövésre két oláh lakost földre terített, kik közül egyik rögtön meghalt 's a' másik is egy két nap követni fogja. Így hát az iszonyu forrongást, de a' még eshető nagyobb bajt kikerülni akarván, Drágomárba vetük éji szállásunkat.

Az illő tudósításokat mindenfelé megtevén, az estve érkezett Zurics major főparancsnokunkkal elébbi szállásunkra Szacsalra — hol több honvédek 's két ágyu húzatott össze — visszatértünk várván a' következőket. (Alf. Hirlap.)

Nagy Ambrus, n. őri főhadnagy.

Vegyes hírek.

— Somogyból írják, hogy Burics a' gaz zsoldos illy atyai módon köszönt be a' megyébe: „Uratok a' császár ő felsége I. Ferencz József szent és sérthetetlen, a' ki neki nem hódol és nem esküszik felakasztatik, 's a' melly tisztviselő hivataláról le mond felakasztatik: mert ő felsége a' császár a' „népnek javát akarja.“ Köszönjük szépen az illyen jó akaratot.

— Közlebbi napokban a' Tekében fedeztetten levő ugo csa i honvédeket, pászmosi, szász-pénteki láncsás nép 's némelly kis sajói fegyveres határőrök egy kitüzött éjen leakarták megszárolni. Azonban a' gaz terv nem sikerült, mert a' térparancsnok még jókor tudomást vett róla: köszönet érte b. Löwenthal Károlynak.

— Alma-kereken a' rabló oláh-csorda az Apafi emléket szétrombolta.

— Heydte, Udvarhelyszéken egy galambfalvi, Hegyi István nevű földmives polgártársunkat akarta királybíróvá erőszakolni, hogy a' népek hizelegjen.

— Tegnap egy lengyel őrnagy érkezvén Kolozsvárra Besztercze felől, azon hirt hozá, miszerint három század gyalog és két század lovasság állott át az ellenséges hadseregből zászlóink alá.

— Egy polgártársunk mulat jelenleg körünkben, ki nem rég szabadulván ki csodálatos utakon Szebenből, sok érdekest beszél az ottani dolgokról. Mondja, hogy az első szebeni csatában Puchnernek csak tiszte negyven kettő esett el; összes halottaival pedig ötvennégy szekeret terheltek meg. Hogy muszka katonaság volt ben Szebenben, legkisebb kétséget sem szenved, de polgártársunk ugy volt értesülve, hogy menekülésekor, a' muszkák épen készülöben voltak kivonulni az országból. A' bangulat általában rossz. A' katonaság, melly csak zsoldjáért harczol, szidja a' szászokat mint a' jelenlegi véres háboru okozóit. Az élelem felette szűk. Olaszhonból 8 bombatüzért indítottak volt be Puchner hadseregébe. A' mint Erdély határain átjöttek, az oláhok azt hitték, hogy magyar katonák 's ötöt közülök megölték, csak három menekülhetett Szebenbe. Ezért 's más összeütközések miatt az oláh rablófőnököket mint mondják, a' szászok is elkezdték fogdosni.

— Tegnap szállított városunkba hét ágyú mellyeket Naszódon egy szalmabogjában találtak elrejtve a' miéink.

— — —

(1) Kolozs-megyében — M. Gorbón, és M. Nádaszon, — csendes helyeken — szorgalmatos ügyes mezeigazdatiszt kerestetik, — jelentheti magát Kolozsvárt belső közép utczában az 525 szám alatti ház tulajdonosnál, akár a' szerkesztőségénél. (3)

(1) Belső Középutczában gróf Bethlen Ferencz házatól martius 12-re viradólag egy 6 éves fekete, bal-farán o béjjejú kancza előroztatván a' feltaláló jelentse magát a' fennirt háznál 10 p. frt jutalma lészen. (3)

Kiadó szállás.

(2) Belső magyar utczában a' 402. szám alatti háznál több osztályu szállások, a' következő szent-György napon kezdve, bérbe kiadók. Értekezhetni lehet ott helyben a' ház tulajdonossal. (3)

(2) Egy vasas béres szekér, eke, és egy utazó kocszi eladók — értekezhetőni irántok a' külső monostor utczában özvegy Gruz Istvánnó háznál. (3)

(3) Néhai Hincz Sámuelnek Szappanutczai háza, majorja, Szöllője, szántóföldjei folyó hó 14-én árverés utján eladatnak. (3)